

Інформаційна довідка
щодо забезпечення діяльності суб'єктів господарювання у галузі
бджільництва в умовах правового режиму воєнного часу

▪ **Діяльність органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування в умовах воєнного часу:**

Указами Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 та від 18 квітня 2022 року № 259 на всій території країни введено воєнний стан з 24 лютого 2022 року з відповідним подовженням до 25 травня 2022 року, з можливістю тимчасового, на період дії правового режиму воєнного стану, введення обмеження прав і законних інтересів громадян, юридичних осіб в межах та обсязі, які передбачені статтею 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» (далі – Закон про воєнний стан).

Відповідно до Закону про воєнний стан для здійснення керівництва у сфері забезпечення оборони, громадської безпеки і порядку, Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 68 утворені тимчасові державні органи - військові адміністрації.

Військові адміністрації населених пунктів на відповідній території здійснюють повноваження, встановлені статтею 15 Закону про воєнний стан.

Таким чином, районні, обласні військові адміністрації здійснюють на відповідній території **повноваження місцевих державних адміністрацій та повноваження із запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану.**

▪ **Спрощення нормативно-правового регулювання діяльності суб'єктів господарювання у галузі бджільництва в умовах воєнного часу:**

 Законом України від 24 березня 2022 року № 2145-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану» прийнято зміни до Земельного кодексу України та Закону України «Про оренду землі» з метою спрощення земельних відносин в частині доступу суб'єктів господарювання до земельних ділянок сільськогосподарського призначення.

 Постановою Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 року № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» **запроваджено мораторій на проведення планових/позапланових перевірок підприємств на період воєнного стану.**

• **Реєстрація, розміщення пасіки та вжиття заходів щодо зменшення випадків отруєння бджіл під час проведення обробітків сільськогосподарських угідь пестицидами в умовах воєнного часу:**

Порядок реєстрації, розміщення пасік в умовах воєнного часу не змінився.

Суб'єкт господарювання повинен:

✍ Отримати ветеринарно – санітарний паспорт пасіки (Порядок видачі ветеринарно – санітарного паспорта пасіки, затверджено наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 19 лютого 2021 року № 338. Видача ветеринарно – санітарного паспорта на пасіку здійснюється на підставі письмового звернення до територіального управління Держпродспоживслужби).

З покроковою інструкцію реєстрації пасіки можна ознайомитись за посиланням: [Портал Дія "Гід з державних послуг"](#).

✍ Здійснити реєстрацію пасіки в органах місцевого самоврядування (військових адміністраціях) за місцем проживання фізичної особи, яка займається бджільництвом, у сільській (селищній) раді), а у випадку кочівлі – у сільській раді, на територію якої прибули на кочівлю.

✍ Забезпечити своєчасне внесення до паспорта пасіки відомостей щодо процесів, які здійснюються на пасіці, та інформації про ветеринарно-санітарні заходи (клінічний огляд, контроль хвороби).

✍ При зміні назви чи адреси пасіки, її власник повинен проінформувати про це районне управління Держпродспоживслужби.

✍ При отриманні повідомлення від організації про проведення обробітку сільськогосподарських культур пасічник повинен вивезти пасіку в безпечне місце або ізолювати бджіл у вуликах на термін, передбачений обмеженням при застосуванні пестицидів.

- **Перевезення (кочівлі) пасіки у період дії комендантської години:**

У разі, якщо на відповідній території діє комендантська година, щоб перевезти пасіку, слід звернутися до військової адміністрації та поліції з метою отримання дозволу на переміщення транспортних засобів у комендантську годину.

- **Евакуація пасік через війну:**

В деяких районах посівна не відбувається або ж посівні площі зменшились, проходять активні бойові дії або ж розмінування територій тощо.

Суб'єкти господарювання з метою пошуку оптимального місця для евакуації пасік можуть звертатись до органів місцевого самоврядування (військових адміністрацій) з метою сприяння у евакуації.

- **Пам'ятка для власників пасік про порядок дій у разі перевезення (кочівлі) пасік*:**

Відповідно до Інструкції щодо попередження та ліквідації хвороб і отруєнь бджіл необхідно дотримуватись її вимог, а саме:

✍ П. 3.4. – Представники обласних контор бджільництва і товариств бджолярів-аматорів попередньо визначають господарства і кількість бджолиних сімей, які підлягають перевезенню, у державній лікарні ветеринарної медицини району підтверджують благополуччя району щодо карантинних хвороб бджіл, та можливість перевезення на медозбір і

запилення. У районах, куди передбачається вивезти бджіл, вибирають місця для розміщення пасік з урахуванням потреби їх віддалення одна від одної й від місцевих пасік на відстань не менше 3-5 км, з'ясовують ветеринарно-санітарний стан місцевих пасік і джерел водопостачання.

✎ П. 3.5. – Дозвіл (ветеринарне свідоцтво, довідка, зазначені у пункті 3.6 цієї Інструкції) на перевезення бджолосімей, медозбір і запилення сільськогосподарських культур у середині адміністративного району надає державна лікарня ветеринарної медицини цього району.

Міжобласні перевезення проводяться за узгодженням із відповідними Головними управліннями Держпродспоживслужби областей.

✎ П. 3.6. – Власникам бджолосімей, що перевозяться видається у встановленому порядку ветеринарне свідоцтво за формою № 1 (при перевезенні у межах адміністративного району довідку), яке підтверджує благополуччя пасік і місць їх вивозу щодо заразних хвороб бджіл.

✎ П. 3.10. – Після прибуття в район медозбору для запилення бджоляр зобов'язаний пред'явити в орган державної ветеринарної медицини району (міста) ветеринарне свідоцтво і ветеринарно-санітарний паспорт пасік.

Отже, виходячи з пунктів, що прописані в Інструкції, для дозволу на розміщення пасіки на відповідній території, навіть на запрошення власників земельних угідь (фермерами, орендарями, господарствами), свої дії потрібно узгоджувати з урахуванням наявності пасік, що знаходяться на відповідній території. Адже, якщо фермер хоче запросити кочову пасіку для запилення культур, а землі знаходяться на території сільської ради, він зобов'язаний скоординувати свої дії з сільським головою. А голова, в свою чергу, має володіти ситуацією про наявність пасік на території, і, в подальшому, має визначити оптимальне місце для розташування кочової пасіки з урахуванням всіх перелічених законів та інструкцій. Таким чином господар пасіки отримує письмове запрошення від господарства на запилення культур, а також довідку від сільського голови про дозвіл на розміщення пасіки. Далі пасічник звертається до територіального органу Держпродспоживслужби для отримання дозволу на кочівлю (ветеринарне свідоцтво чи довідка). Фахівці Держпродспоживслужби області надають дозвіл або ж відмовляють у видачі його, обґрунтовуючи свою відмову (з'ясовують благополуччя району, проводять карантинування пасіки, погоджують перевезення).

При проходженні такої процедури унеможлиблюється виникнення спірних ситуацій щодо незаконного розміщення пасік, розміщення на перельоті пасік, завезення з бджолами інфекційних та інвазійних захворювань в благополучний район чи кочівлю в неблагополучний пункт.

Але попри це кожен пасічник на території територіальної громади має бути зареєстрований в органах місцевого самоврядування та мати ветеринарно-санітарний паспорт пасіки відповідно Порядку видачі ветеринарно – санітарного паспорту пасіки затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства

України від 19.02.2021 за № 338, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 04.03.2021 за №282/35904.

**Джерело інформації Держпродспоживслужба.*

Важливо розуміти, що у період дії правового режиму воєнного часу повноваження місцевих державних адміністрацій виконують відповідні військові адміністрації. Таким чином, усі дії з переміщення (кочівлі), реєстрації пасік повинні погоджуватись з відповідними військовими адміністраціями.

Довідково: слід зазначити, що у березні 2022 року Кабінет Міністрів України запустив програму евакуації підприємств із зони бойових дій з метою збереження продовження виробництва продукції у період воєнного стану.

Скористатися програмою може будь-яке підприємство, розташоване в зоні ризику та активних бойових дій. Пріоритет надаватимуть підприємствам, товари яких забезпечують потреби цивільного населення і військових, однак програмою можуть скористатися навіть маленькі підприємства (заявку на евакуацію можна подати за посиланням:

https://docs.google.com/forms/d/1ZAbh9DCUKTfQFhiZZM0EZikebD_QYsVH2AtoviCPaN4/edit?usp=sharing)